

Okumayazma ve aritmetiğin kazanımlarını kutlamak

Okumayazmada çocuğunuza yardım etmek

Evde uygulanabilecek düşünceler

Helping your child with literacy - Ideas to use at home

Çocuğunuza okumada yardım etmek

Çocuğunuzun okumayı öğreneceğine inanın. Evde çok sayıda okuma malzemesi bulundurarak ve özel armağan olarak kitap vererek okumaktan zevk aldığınızı gösterin.

Çocuklar, aile üyelerinin her gün okuyup yazdıklarını izleyerek okumaya değer verirler. Çocuğunuz her zaman, her yerde okuması için özendirin.

Çocuklar, birlikte okumaktan genellikle daha çok zevk alırlar. Çocuğunuzla birlikte yüksek sesle okumak için televizyondan ve engellemelerden uzakta bir zaman ayırın.

Anadiliniz İngilizce değilse, kendi dilinizde okuyun.

Şu tür etkinlikleri paylaşarak çocuğunuzun okumaya özendirin:

- işaretleri ve afişleri okuyarak
- yol haritaları rehberini izleyerek
- televizyon program rehberine bakarak
- bir video seçerek
- bir yemek tarifesi kullanarak
- oyun kurallarını okuyarak
- gazeteyi sesli olarak birlikte okuyarak
- bulmacalar dahil sözcük oyunları oynayarak
- yönergeleri okuyarak
- mektup kutularına atılan broşürlere bakarak
- dükkanlarda markaları bularak
- dergiler, çizgi romanlar, şiirler, tekerlemeler okuyarak.

Çocuğunuzun okumasını her gün dinleyin. Aşağıda arada bir uygulanabilecek bazı fikirler verilmişse de, okumanın bazen de salt zevk için olduğunu unutmayın:

- kapağına, adına ve resimlerine bakarak kitabın konusunun ne olabileceği üzerinde konuşun
- öyküde şimdiye değin neler olduğunu ve daha sonra neler olabileceğini konuşun
- okuduktan sonra öykü hakkında konuşun ve sorular sorun
- resimler hakkında ve onların metne kattığı anlam hakkında konuşun
- daha zor bir kitabı sırayla okuyun.

Yeni sözcükler için geçerli olan üç kuralı unutmayın: durun, anımsatın, övün.

Yani, çocuğunuza sözcüğün anlamını sökmeye zamanı tanıyın (durun), anlamdan çıkardığımız ipuçları verin (anımsatın) ve çabası için çocuğunuzunuzu övün.

Yine de gerekirse, çocuğunuza sözcüğü söyleyin.

Daha fazla yardım ve tavsiye için çocuğunuzun sınıf öğretmeni veya müdürü ile konuşun.

Çocuğunuza yazmada yardımcı olmak

Çocuğunuzun yazdıklarını okuyun veya yazısını size okumasını isteyin ve yazdıklarının olumlu yanları üzerinde görüş bildirin. Örneğin, “Bunu tanımlama şeklin çok hoşuma gitti.”

- Çocuğunuzun yeni sözcükleri yazma girişimlerini övün ve soruna neden olan sözcüklerin nasıl hecelendiğini açıklayın.
- Bir yazar veya film yapımcısının bir kitabı, oyunu veya filmi belirli bir şekilde yaratmak için yapabileceği, özellikle dil konusundaki seçimler ve karakterlerin neden o biçimde konuştukları ve davrandıkları hakkında çocuğunuzla konuşun.
- Çocuğunuzun okuldan eve getirdiği yazıları okuyun ve üzerlerinde konuşun.
- Düzgün ve okunaklı elyazısı için çocuğunuzunuzu övün.
- Heceleme ve sözcük bilgisini geliştirmesine yardımcı olmak için “I Spy”, “Scrabble”, “Boggle”, “Scattergories” gibi oyunları oynayın ve bulmaca çözün.
- Çocuğunuzunuzu, tasarladığı ve yaptığı şeyleri etiketlettirin.
- Çocuğunuzla bir fotoğraf albümü veya karalama defteri yapın ve ona fotoğraflar ve resimler için başlıklar yazdırın veya çocuğunuzunuzu, örneğin bir tatil güncesi gibi, özel bir olayın güncesini tutmaya özendirin.
- Notlar, mektuplar ve öyküler yazmayı aile yaşamının normal bir parçası haline getirin.
- Çocuğunuzun form doldurmaya yardımcı olmasını sağlayın.

Çocuğunuza hecelemede yardımcı olmak

Birçok yazma etkinliği heceleme ile ilişkilidir. Hecelemenin kendinize güven duyduğunuz alanlarında çocuğunuza yardımcı olun. Bütün İngilizce sözcüklerin “verdikleri sese göre” doğru yazılmadığını unutmayın; örneğin, “you” ve “said” sözcükleri.

- Bir sözcüğü nasıl hecelediğiniz ve doğru heceleme bilmediğinizde ne yaptığınız hakkında konuşun.
- Çocuğunuzunuzu evde yazdırın; örneğin, alışveriş ve doğum günü listeleri, form doldurmak, aile fertlerine notlar yazmak, telefon mesajlarını ve anımsatma notlarını yazmak, mektupları yanıtlamak veya kart göndermek.
- Bir sözlük sağlayın ve birlikte kullanın. Çocuğunuzun alfabeyle ilişkin ve sözlüğün nasıl işe yaradığına dair bilgisi varsa sözlüklerin daha yararlı olduğunu unutmayın. Zaman zaman sözlüğü nasıl kullanmanız gerektiği üzerinde konuşun.
- Çocuğunuzunuzu yeni sözcükler üzerinde alıştırma yapmaya, o sözcükleri söylemeye, belleğinden yazmaya ve kontrol etmeye özendirin.
- Çocuğunuzun bir sözcüğü heceleme için yardımcı olacak bir strateji bulamazsa, o sözcüğün nasıl hecelendiğini ona söyleyin.
- Çocuğunuzunuzu yeni sözcükler heceleme için özendirin, sonra da doğru taraflarını övün ve başka nelerin gerekli olduğunu belirtin. Örneğin, çocuğunuz “little” yerine “litle” yazmışsa şöyle diyebilirsiniz: “Altı harften beşini doğru yazdın. Harflerden biri iki kez yazılmalı. Bunun hangi harf olduğunu söyleyebilir misin?”
- Çocuğunuzunuzu bilgisayarın heceleme kontrol eden işlevinin nasıl yararlı olabileceğini, ancak bunun, çocuk örneğin “shore” için aynı sesi veren “sure” yazdığı anda veya bilgisayarın Amerikan heceleme kullandığında her zaman işe yaramadığını öğretin.

Çocuğunuza konuşma ve dinlemede yardımcı olmak

Evde İngilizce'den başka bir dil konuşmaya alışmışsanız, çocuğunuzun evde konuşulan dil(ler)i korumasını desteklemeyi sürdürmeniz önemlidir. Bu, çocuğunuzun İngilizcesine de yardımcı olacaktır.

Şu öneriler, İngilizce de dahil tüm dillere uygulanabilir:

- Çocuğunuzdan sizinle çok değişik konularda konuşmasını isteyiniz. Konunun öğelerine yabancı iseniz bunu çocuğunuza söyleyin ve daha fazla bilgi isteyin.
- Birlikte kitap okurken çocuğunuzla öykülerdeki düşünceleri ve olayları konuşun.
- Sizin yer almadığınız olayları size anlatırken çocuğunuzun dinleyin. Bu, çocuklara düşüncelerini netleştirmede yardımcı olur ve onları yazı yazmaya hazırlar.
- Zaman zaman çocuğunuza, “evet” veya “hayır” gibi çok sınırlı yanıtları olan sorular yerine, birden fazla yanıtı olan sorular sorun.
- Sorunların değişik çözüm yolları üzerinde konuşun.
- Çocuğunuzdan, bir karar verirken yaptığı seçimlerin nedenlerini anlatmasını isteyin. Dinleyin ve konuşmayı kendi görüşünüzle noktalayacak yerde, yüksek sesle daha fazla düşünmeyi özendirerek karşılık verin.
- Başka çocuklarla konuşmak, çocuğunuzun konuşma becerilerini geliştirmek için değerlidir. Örneğin birlikte bir şeyler planlayarak çocuklar için konuşma fırsatları yaratın.
- Çocuğunuz için, değişik kökenlerden ve yaş gruplarından insanları dinlemek ve düşünceleri paylaşmak üzere fırsatlar yaratın.
- Davranışlarınızla, sadece duyduğunuzu değil, dinlediğinizi de gösterin. Çocuğunuzun karşılıklarını temel alın. Karşılıklı etkileşimi sağlayın. Sorular sorun, bilgi ekleyin ve düşünceler arasında bağlar oluşturun.
- Normal hız ve ses yüksekliğinde konuşun ve yetişkinlerin sözcüklerini kullanın.
- Etkili şekilde konuşma ve dinleme yolları üzerinde konuşun. Örneğin, konuştuğunuz kişiden yürüyerek uzaklaşmamak veya mesajları unutmamak için telefonda dikkatle dinlemek gibi.

- Council of Catholic School Parents
Phone (02) 9287 1590
Fax (02) 9264 6308
roger.osullivan@cecsw.catholic.edu.au

- Federation of Parents and Citizens' Associations of NSW
Phone (02) 9360 2481
Fax (02) 9361 6835
mail@pandc.org.au

- NSW Parents' Council
Phone (02) 9955 8276
Fax (02) 9954 4429
office@parentscouncil.nsw.edu.au

Funded by grants from the Commonwealth Department of Education, Science and Training as part of National Literacy and Numeracy Week.